

До научното жури при катедра РПГ на ГГФ,
СУ „Св. Климент Охридски“
Определено със заповед РД-38-125 от 27.02.2024 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

СТАНОВИЩЕ

Относно: Дисертационният труд на тема „Политикогеографски анализ на електоралното поведение в община Бяла Слатина след 1990 г.“ на докторант Ралица Генадиева Луканова от доц. д-р Косъо Стойчев, Катедра РПГ, при ГГФ на СУ, председател на научното жури.

Технически данни

Тема на дисертационния труд: „Политикогеографски анализ на електоралното поведение в община Бяла Слатина след 1990 г.“

Професионално направление/докторска програма: 4.4. Науки за Земята/Регионална и политическа география (Регионална и политическа география).

Правно основание: Становището е изготвено и представено на основание заповед РД-38-125 от 27.02.2024 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за определяне на състава на научното жури и насрочване на дата за публична защита и решенията от първото заседание на научното жури (Протокол №1 от 11.03.2024 г.).

Обучаващо звено: Геолого-географски факултет, Катедра „Регионална и политическа география“, ГГФ, СУ „Св. Климент Охридски“

Научен ръководител на докторанта: проф. д-р Марин Рахнев Русев

Данни за докторанта

Ралица Г. Луканова е завършила висше образование с образователно квалификационна степен – бакалавър по специалност „Политология“ в Софийски университет през 2016 г. От 2018 г. притежава степен магистър по „Културна и политическа география“, след което постъпва като редовен докторант в катедра „Регионална и политическа география“.

Проявява задълбочени интереси към различни видове анализи с политологична, регионална и социална насоченост с широк маркетинг и медиен обхват. Пише поезия, което е рядкост за научната географска общност и белег за висока чувствителност чрез техниката на мерената реч. Докторантът е изпълнил учебния план и е положил успешно предвидените изпити, за което представя изпитни протоколи. Дисертационният труд е обсъден и приет на разширено заседание на катедра „Регионална и политическа география“, проведено на 29.01.2024 г. По предложение на Факултетния съвет на ГГФ (Протокол №3 от 20.02.2024 г.) и със заповед на Ректора на СУ дисертацията е насочена към публична защита. Приложени са нужни документи, както и задължителната декларация за оригиналност на изследването. Резултатът за изследване на сходство и плагиатство е задоволителен и не поставя под съмнение оригиналността на изследването. Не са открити нарушения по процедурата.

Дисертацията се състои от 192 страници основен текст вкл. списък на литературата и отделно приложения към нея. Литературната справка е богата и съдържа достатъчен брой достоверни научни заглавния. В структурно отношение дисертацията има класически вид – увод, три глави и заключение, както и 25 таблици и 54 фигури.

Уводът е разработен коректно и отразява спецификите на дисертацията. Считаюм обекта, предмета, целта и задачите за адекватни, отразяващи постигнатото в дисертацията.

Глава първа „Теоретична същност и методологични аспекти на изследването“ е добре структурирана. Представява селектиран обзор, описващ чрез различни теоретични изследвания връзката между обществените науки и електоралното поведение, поведенческата и електоралната география, методите на изследване в електоралната география, както и преглед на избирателните системи в България. Подбраните автори и техните гледища показват добра подготовка на докторанта, тя познава добре научната литература в научната област и прави съдържателни връзки и заключения. Главата доказва, че научната подготовка на докторанта е на високо ниво, което ѝ позволява коректна интерпретация на научна теоретична информация.

Глава втора „Особености на социално-икономическото развитие и електоралното поведение в област Враца“ представя задълбочена географска характеристика, факторите на електоралната активност и изборните резултати. Отделен е специален раздел, представящ хронологичен и хронологичен анализ на изборните резултати. Главата доказва, чрез

изследването на факторите и критериите, които влияят на изборителните нагласи, че „Джеримендъринга“ в България е реалност и в голяма степен влияе на изборните резултати. Ефектът на слаборазвятия Северозападен регион е вече еквивалентен на „Северозападнал“, фактор, който също взема своя дан в психологията на местното население, както и на настоящата дисертация като слабо изследва и не отчита темпа на икономическа активност, инвестиции, иновации, растеж и други. Пресилва се ролята на фактори като етнос, религия, социален статус, наследеност, традиции, стремежът за прогрес е оставен някъде където е невидим. Считам, че това е един от най-сериозните изводи от тази дисертация въобще и Северозападният регион живее електорален период, който не е свързан с темповете и факторите на останалите региони. В тази част на дисертация, сравнителното изследване на ниво NUTS 2 с другите региони, доказва идентификацията на този процес, който е преминал отвъд социалните критерии и има поведенчески и психологически основи, които бавно ще се променят занапред.

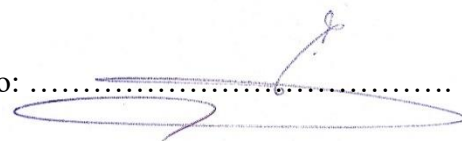
Глава трета „Географски паспорт и електорален портрет на община Бяла Слатина“ е най-важната за тезата на дисертацията, като естествено продължение на анализите от глава втора, която засяга страната и област Враца. При така поставената тема докторантът **изпада** в класическата българска регионална невъзможност, която произтича от самите основни данни на територията. Отчитам това чрез личния си опит на изследовател и съставител на много общински планове за развитие от 2007 г. насам, които получиха и званието „интегрирани“ за периода 2021-2027 и които също са изследвани в настоящата дисертация. Населението на някои общини, вкл. Бяла Слатина е толкова малко спрямо територията, че колкото и да описваме, изследваме природни, икономически, трансгранични и каквито и да било потенциали, те не са в състояние да ги активират, респективно да ги вълечат в стопанската дейност, да генерират профил, специализация, пазарен дял и т.н. Поради това докторантът се намира в следната ситуация – описва значителни потенциали, които не успява да обясни защо не функционират, което не е по нейна вина. Това е вътрешен „дефект“ на българската регионална структура. Главата е коректно разписана спрямо реалностите у нас и доказва, че докторантът може да изследва регионални системи в електорален порядък. Анкетното проучване до голяма степен доказва предварителните очаквания и заключения от анализите на предходните раздели. Общността от избиратели на територията на община Бяла Слатина е малка, дисертацията доказва, че по отношение на

начина на живот, социалното положение, образователния профил и прочие, групите избиратели са малко и споделят едни и същи липси, следователно е много вероятно да имат близки предпочитания или при настъпване на промяна, да засяга почти всички като „по команда“. Последното е индикатор за известна доза обществена незрялост или пък възможност за програмиране на вота при създаване на предварително програмирани социални или икономически предизвикателства.

Заключението отговаря на представената дисертация. Приемам направените приноси за достоверни, както и публикациите по дисертацията.

Посочените по-горе достойнства на работата ми дават основание да предложа на уважаемото жури да гласува с „ДА“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по 4.4. Науки за Земята/Регионална и политическа география (Регионална и политическа география) на докторант Ралица Геннадиева Луканова.

Изготвил становището:



Доц. д-р Косьо Стойчев
Председател на научното жури